

Riktlinjer för intern kontroll

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Beslutad av kommunfullmäktige 25 maj 2026,

§ 82. Dnr KS2025.0402

Dokumenttyp: Riktlinjer

Dokumentet gäller för: Nämnder och majoritetsägda bolag

Diarienummer: KS2025.0402

Reviderad: -

Giltighetstid: Tills vidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Ekonomichef

Andra tillhörande dokument: -

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Roller och ansvar	4
Kommunfullmäktige	4
Kommunstyrelsen	4
Nämnd och bolagsstyrelse	4
Kommundirektör	4
Sektorchef och vd	5
Övriga chefer	5
Medarbetare	5
Revisorerna	5
Modell för intern kontroll	6
Robust organisation	6
Riskanalys	6
Granskningar och åtgärder i plan för intern kontroll.....	7
Uppföljning av den interna kontrollen	7
Ordlista.....	8
Intern kontroll Med intern kontroll avses de processer, rutiner och system som sammantaget säkerställer att verksamheten bedrivs på ett effektivt, korrekt och lagligt sätt. Plan för intern kontroll	8

Inledning

Dessa riktlinjer riktar sig till samtliga anställda och förtroendevalda inom Skövde kommuns nämnder och styrelser i majoritetsägda bolag. I kommunallagen (6 kap 6 §) tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnderna har att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan, t ex ett bolag. Även Aktiebolagslagen kap 8 §4 ställer krav på intern kontroll. Bolagsstyrelsen har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig och ska löpande hålla sig informerad om och utvärdera bolagets interna kontroll.

Dokumentet är beslutat av kommunfullmäktige för att tydliggöra roller och ansvar samt ge stöd och ramar kopplat till arbetet med intern kontroll. Mer konkreta anvisningar för det praktiska arbetet finns i rutinerna "Handbok för intern kontroll i Skövde kommun" samt i "Handbok för intern kontroll i kommunens majoritetsägda bolag".

Syfte

Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel samt säkerställa att rutiner och processer fungerar som de ska. En god intern kontroll ska bidra till;

- att möjliga risker upptäcks, bedöms och förebyggs,
- att verksamheten når sina mål, är ändamålsenlig, säker och effektiv,
- att informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- att regler, riktlinjer, lagar och avtal efterlevs.

En väl fungerande intern kontroll bygger också in en medvetenhet om behovet av att värna en stabil, öppen och rättssäker verksamhet. Den interna kontrollen bidrar också till att skydda organisationen och dess medarbetare från risker, förluster, bedrägerier, misstankar och andra skador.

Roller och ansvar

Förtroendevalda har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar kommunövergripande styrdokument kopplat till intern kontroll i syfte att säkerställa att kraven på intern kontroll enligt lag efterlevs.

I kommunfullmäktiges ansvarsprövning av styrelse och nämnder är bedömningen av den interna kontrollen en viktig del.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har som uppdrag att leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över de andra nämnderna.

Kommunstyrelsen ska:

- utforma en övergripande organisation och arbetssätt för den interna kontrollen.
- ansvara för att upprätta relevanta styrdokument för den interna kontrollen.
- ha en samordnande och stöttande funktion mot nämnderna.
- med utgångspunkt från den samlade återrapporteringen vid årets slut, och andra eventuella underlag och bedömningar, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt föreslå åtgärder till förbättringar i de fall det behövs.

Nämnd och bolagsstyrelse

Nämnd och bolagsstyrelse har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig inom sitt verksamhetsområde och ska fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur den interna kontrollen fungerar. Nämnder och bolagsstyrelser ska:

- inom sina respektive ansvarsområden upprätta ett systematiskt arbetssätt för den interna kontrollen utifrån detta styrdokument.
- årligen besluta om en plan för intern kontroll som bygger på en genomförd riskanalys.
- årligen följa upp och bedöma den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde.

Kommundirektör

Kommundirektör är ytterst ansvarig tjänsteperson inför kommunstyrelsen. Ekonomichefen är utsedd av kommundirektören att leda och samordna kommunens övergripande arbete

med intern kontroll. Ekonomichefen tar fram underlag för kommunstyrelsens samlade utvärdering av nämndernas arbete med intern kontroll det gångna året.

Sektorchef och vd

Inom en nämnds verksamhetsområde ansvarar sektorchef för att säkerställa följsamhet till beslutade styrdokument, arbetssätt och processer för att uppnå en god intern kontroll. Vid upptäckt av allvarliga avvikelser i den interna kontrollen ansvarar sektorchef för att rapportera detta till nämnd. Sektorchef ansvarar för genomförandet och uppföljningen av nämndens beslutade plan för intern kontroll.

På motsvarande sätt ansvarar vd för att leda arbetet med att upprätthålla en god intern kontroll i bolaget och ska rapportera till styrelsen om hur den interna kontrollen fungerar i verksamheten. Vd ansvarar för genomförandet och uppföljningen av styrelsens beslutade plan för intern kontroll.

Övriga chefer

Inom sina respektive ansvarsområden ska avdelningschefer, enhetschefer och motsvarande säkerställa följsamhet till beslutade styrdokument, arbetssätt och processer för att uppnå en god intern kontroll. Vid upptäckt av allvarliga avvikelser i den interna kontrollen ska detta rapporteras till närmsta chef.

Medarbetare

Alla medarbetare är skyldiga att följa antagna styrdokument och rutiner i sin arbetsutövning. Det ligger i samtliga medarbetares ansvar att rapportera avvikelser och brister i den interna kontrollen.

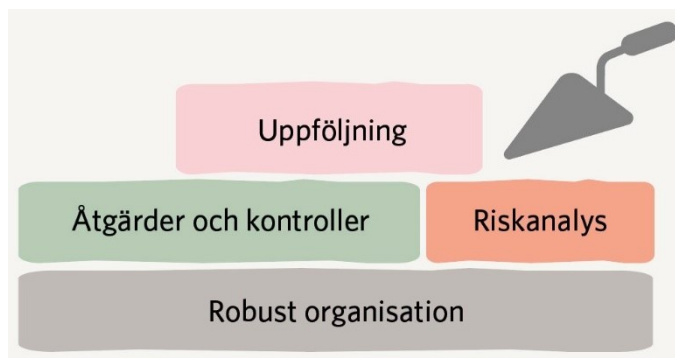
Revisorerna

De kommunala revisorerna granskar enligt KL 12 kap. 1 § årligen nämndernas och styrelsernas verksamhet och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden/styrelsen är tillräcklig och följer beslutade riktlinjer.

Modell för intern kontroll

Skövde kommuns arbete med intern kontroll utgör en integrerad del av styrningen och utgår ifrån Sveriges Kommuners och Regioners (SKRs) vägledning Intern kontroll - för förtroende, trygghet och utveckling¹. Modellen bygger på fyra byggstenar som tillsammans ska leda till det avsedda syftet:

- **En robust organisation** med struktur och kultur som lägger grunden för en god intern kontroll.
- **Riskanalys** som riktar arbetet
- Planerade **åtgärder och kontroller**
- **Uppföljning**.

Robust organisation

Grunden för en god intern kontroll är en robust organisation som vilar på både struktur och kultur. Struktur avser alltifrån reglementen, delegationsordningar, styrdokument, process- och rutinbeskrivningar till bokföring, ekonomi- och verksamhetssystem. Kultur är normer och värderingar som bidrar till en god intern kontroll, exempelvis transparens och god kommunikation.

Riskanalys

En riskanalys ska göras en gång per år inför arbetet med att ta fram en plan för intern kontroll. Riskanalysen är ett hjälpmedel för att planera, prioritera och följa upp arbetet med intern kontroll. Riskanalysen består av tre steg; riskinventering, riskbedömning och riskhantering. Inom ramen för riskanalysen inventeras, bedöms och hanteras risker kopplat till exempelvis verksamhetens processer, ansvar, roller, kompetens, lagefterlevnad, bokföring, ekonomirapportering, välfärdsbrottslighet, cybersäkerhet och IT-säkerhet. Genom att inkludera relevanta risker kopplat till Cybersäkerhet omhändertas skyldigheten att göra en riskanalys enligt Cybersäkerhetslagen.

Risicanalysarbetet sker i dialog mellan sektor/bolag och nämnd/styrelse. Sektorn/bolaget gör

¹ Intern kontroll för tillit, trygghet och utveckling, SKR 2024. SKRs modell vilar i hög utsträckning på den internationellt erkända COSO-modellen, men är mer anpassad till en kommuns förhållanden.

grundarbetet i riskanalysen genom att inventera och bedöma risker inom ramen för verksamhetens processer etc samt informerar nämnden/styrelsen om resultatet av detta grundarbete i riskanalysen. Nämnden/styrelsen förväntas aktivt delta i riskanalysen genom att komplettera och lyfta fram risker i analysen. Arbetet med riskanalys är en viktig förutsättning för att kunna göra en relevant plan för intern kontroll för kommande år.

Granskningar och åtgärder i plan för intern kontroll

I riskanalysen ingår också att hantera risker som nämnden/styrelsen har rådighet över. Nämnden/styrelsen kan hantera risker genom att besluta om en åtgärd eller en granskning i kommande års plan för intern kontroll. En granskning innebär att nämnden/styrelsen granskar att de löpande kontroller, rutiner och processer som finns i verksamheten fungerar och utförs så som det är tänkt. Plan för intern kontroll omfattar:

- Granskningar
- Åtgärder inom ramen för intern kontroll.

Planen upprättas av nämnd/styrelse inför det kommande verksamhetsåret. För nämndernas del är plan för intern kontroll en integrerad del i verksamhetsplanen.

Uppföljning av den interna kontrollen

Granskningar och åtgärder genomförs och dokumenteras under verksamhetsåret i enlighet med plan för intern kontroll. Resultatet återkopplas till nämnd/styrelse. Uppföljning och återrapportering av plan för intern kontroll sker till nämnd/styrelse senast i samband med rapportering av årsredovisning.

För nämndernas del sker återrapportering i samband med tertialboksluten för augusti samt december månad (T2 och T3). I verksamhetsberättelsen (T3) görs en sammanfattning och bedömning av den interna kontrollen inom respektive nämnds ansvarsområde för det aktuella året. En kommunövergripande och samlad uppföljning av nämndernas interna kontroll görs i samband med rapportering av årsredovisningen och återrapporteras till kommunstyrelsen. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från den samlade återrapporteringen och andra eventuella underlag och bedömningar, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt föreslå åtgärder till förbättringar i de fall det behövs.

För bolagens del sker uppföljning och avrapportering till respektive styrelse som därefter redovisar arbetet med intern kontroll i sina bolagsstyrningsrapporter vilka också delges kommunstyrelsen.

Ordlista

Intern kontroll

Med intern kontroll avses de processer, rutiner och system som sammantaget säkerställer att verksamheten bedrivs på ett effektivt, korrekt och lagligt sätt.

Plan för intern kontroll

I den årliga planen för intern kontroll fattar nämnden/styrelsen beslut om åtgärder och granskningar utifrån genomförd riskanalys.

Risk

Avser möjlig händelse, som om den inträffar, kan göra det svårare att uppnå verksamhetens mål eller utföra verksamhetens uppdrag och att detta sker på ett avsett och säkert sätt.

Riskanalys

Det analysarbete som syftar till att kartlägga och bedöma de största riskerna i organisationens processer. En riskanalys består av flera steg; riskinventering, riskbedömning och riskhantering.

Löpande kontroll

Löpande kontroll avser de kontrollerande aktiviteter som finns inbyggda i verksamhetens rutiner/processer och som utförs som en del av det dagliga arbetet.

Granskning

En granskning innebär att nämnden/styrelsen granskar att de löpande kontroller, rutiner och processer som finns i verksamheten fungerar och utförs så som det är tänkt.

Åtgärd

Avser en åtgärd som planeras i syfte att stärka den interna kontrollen. Kan vara en direkt konsekvens av konstaterade risker/brister som noterats.